

Lectoraat Innovatief Ondernemen en Risicomanagement

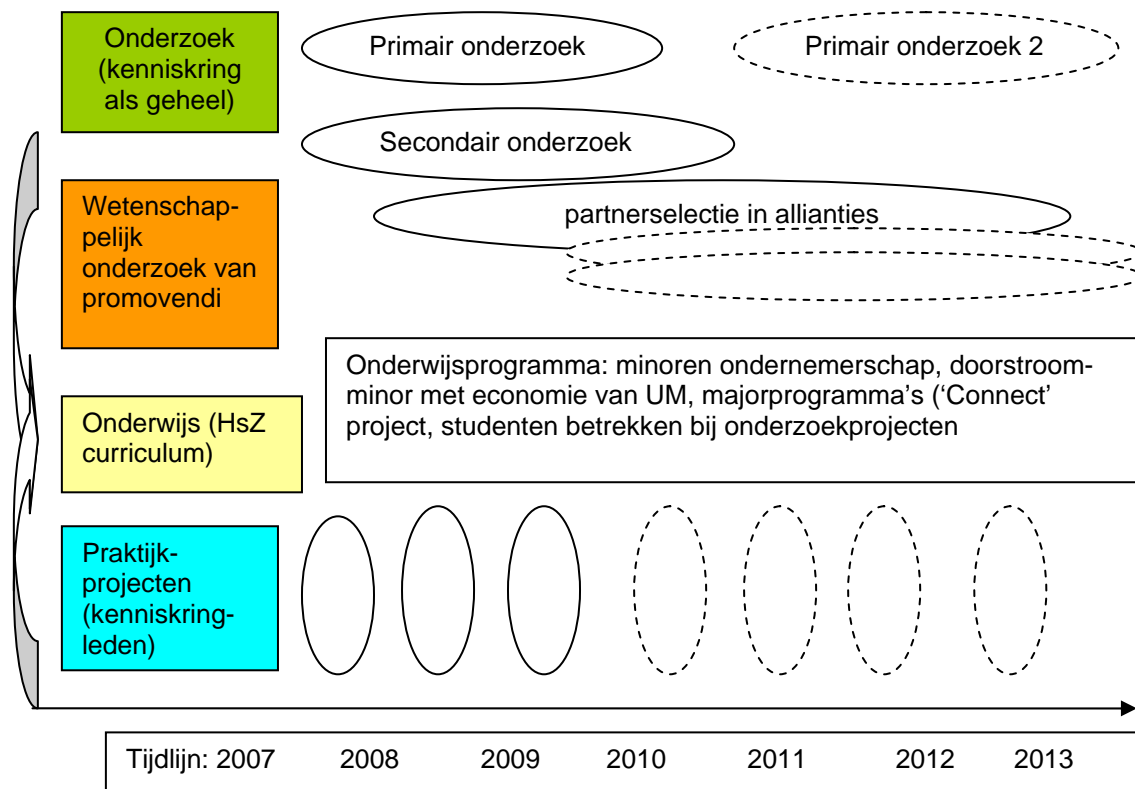
Verslag 2008 en ambities 2009/13

1. *Beleid en doelstellingen 2008*

Hoofdpijnen 2007/8

Het lectoraat startte in maart 2007, de kenniskring startte in september 2007. Het jaar 2008 was het eerste volledige jaar. We zijn begonnen vanuit de gedachte dat we als kenniskring eerst gezamenlijk zicht moesten krijgen op ons werkdomein en aansluiting moesten vinden op de ontwikkelingen in de regio voordat we een beleidsturende vakinhoudelijke of thematische strategie zouden kunnen ontwikkelen. Dat heeft er toe geleid dat we in 2007/8 ons op de volgende actielijnen hebben geconcentreerd:

- Opzetten en uitvoeren van **gezamenlijke onderzoeksactiviteiten** om gemeenschappelijke conceptuele en methodologische kennis, vaardigheid en ervaring in de kenniskring op te bouwen. Deze activiteiten omvatten: een primair **dataverzamelingsonderzoek** naar de stand van het innovatief ondernemen in het MKB in Limburg en een **secondaire analyse** van onderzoeksgegevens die reeds beschikbaar zijn over innovatief ondernemen in Limburg en Euregionale omgeving.
- Exploreren van ambities en mogelijkheden tot het in gang zetten van **individuele eigen onderzoeksprojecten** die zich kunnen ontwikkelen tot academische dissertatieprojecten.
- Werven en uitvoeren van **praktijkprojecten** samen met partners uit de regio met de bedoeling om een koppeling te leggen tussen HsZ als kennisinstelling en de regio.

Figuur 1: kader van activiteiten

2. Realisatie van beleid en doelstellingen voor 2008

Start en installatie

Het eerste halfjaar van 2008 stond in het teken van de inhoudelijke voorbereiding van de formele installatie van lector en kenniskring op 6 juni 2008. Elk van de kenniskringleden kreeg een eigen deeltaak, passend bij de eigen interesse en op gang komende eigen activiteiten in de kenniskring, een heeft van daaruit een eigen bijdrage geleverd aan de installatiebijeenkomst. Ieder heeft een presentatie gehouden en een eigen artikel geleverd voor de publicatie die ter gelegenheid van de installatie is verschenen (Keizer, J.A. et al. 2008, *Inspiratie en transformatie: hoe mkb-ers innovatief ondernemen*, Hogeschool Zuyd).

Onderwijs

1. Leergang Innovatief Ondernemen, georganiseerd en bekostigd door Stichting Connect. In 2007 hebben voor het eerst twee studenten van Hogeschool Zuyd gecoacht door één van de docenten van de faculteit Commercieel management meegewerkt aan een leergang. Zij hebben een businessplan ontwikkeld voor een van de deelnemende ondernemers. In de periode januari-juni 2008 hebben 6 studenten van CM en Financieel Management meegewerkt aan een leergang. Zij werden begeleid vanuit de kenniskring door Vivianne Theunissen. In deze leergang werden ondernemers uit Limburg gezamenlijk bijgeschoold t.a.v. innovatiemanagement en werkten ze afzonderlijk aan een businessplan voor een innovatie van een product, dienst of proces voor het eigen bedrijf. Het programma is ontwikkeld en wordt geregistreerd vanuit de Technische Universiteit Eindhoven. De studenten van HsZ hebben in tweetallen aan dit project deelgenomen. Zij hebben colleges/instructies gevolgd van TU/e docenten en zijn begeleid door TU/e en

HsZ docenten. De activiteit draagt bij aan het algemene doel van het lectoraat om studenten en docenten aan te sluiten op de theoretische en professionele kennis en ervaring vanuit de universiteit(en). Het is de bedoeling om in de komende jaren met meer studenten en docenten aan deze leergangen deel te nemen.

2. Cursus Management Consulting, georganiseerd voor en gefinancierd door Hoge Hotelschool Maastricht in de periode februari-juni 2008. De cursus is gegeven door Jimme Keizer en Bert Jorritsma (CM). De cursus werd verzorgd voor de master- en mba-studenten van de hotelschool en omvatte een reeks theorie- en praktijkgerichte colleges uitmondend in een 'adviesdag' bij en in opdracht van een concreet bedrijf over een concreet vraagstuk. In dit geval werd een project uitgevoerd voor het bedrijf Sodexho op de verschillende locaties van HsZ. Aanleiding tot het geven van de cursus was een lacune in de competentie en capaciteit van de hotelschool. Afgesproken werd om de cursus te herhalen in 2009 waarna overdracht zou moeten plaatsvinden naar docent(en) uit de eigen staf van de hotelschool. Doel was te verkennen in hoeverre de ervaringen met deze groepen kunnen leiden tot het opzetten van een minor organisatieadvieskunde voor studenten van verschillende HsZ opleidingen. Aan de cursus voor studenten van de hotelschool hebben in 2008 26 studenten deelgenomen. Gegeven de achtergrond van de studenten was het een Engelstalige cursus. Na de cursus van 2009 worden conclusies getrokken over een mogelijke minor.

3. Project 'Weert Innoveert' georganiseerd en bekostigd door Stichting Hoge Dunk in Weert gedurende heel 2008.

In dit project wordt samen met Fontys een module ontwikkeld voor ondernemers en studenten van Fontys en Zuyd in het implementeren van geïdentificeerde innovatie- en verbeterplannen. Dit project sluit aan op het provinciale project 'Strategisch Innoveren'. Doelstelling is om studenten te confronteren met de vraag hoe innovatieplannen kunnen worden geïmplementeerd. Vanuit de kenniskring wordt dit project uitgevoerd door Vivianne Theunissen en Tamara Mayer.

De module is in 2008 ontwikkeld en wordt in 2009 ingebouwd in de minor innovatief ondernemerschap die via de faculteit CM wordt aangeboden. Verwacht wordt dat met name studenten vanuit de economische opleidingen deze minor zullen volgen.

Van belang voor het lectoraat is dat we langs deze weg samenwerking met een collega-lectorat van Fontys hebben tot stand gebracht en dat we via deze minor een reservoir van studenten hebben die kunnen worden ingezet voor leergangen innovatief ondernemerschap en voor medewerking aan de audits die aan ondernemers worden aangeboden in het kader van 'Strategisch Innoveren'.

4. Doorstroomminor HsZ – UM-Faculteit Economie, opgezet en uitgevoerd op verzoek van HsZ-CvB en platform ETR om te bereiken dat HsZ studenten die daarvoor de capaciteiten hebben en daartoe gemotiveerd zijn op een vlotte manier succesvol kunnen doorstromen naar UM. Het project is uitgevoerd door Rob Knaapen (CM) die dit project in opdracht van het lectoraat coördineert. De doorstroomminor is als volgt opgebouwd

Deel I

Statistics 4 ects

Business Research Methods 5 ects

Academic Skills (Academic reading and writing) 6 ects

Deel II

Statistics 3 ects

Elective 12 ects (studenten kunnen kiezen uit: marketing; strategy & organization of finance & accounting)

Studenten krijgen toegang tot deel II als ze deel I voldoende afsluiten. Zo lopen ze minder studievertraging op. Gestart met 33 studenten, uitval 6 (4 prive, 2 studenten

hebben statistiek niet gehaald). De herkansing van Business Research Methods loopt nog, dus de uitval kan groeien. Voor start september zijn er 40 aanmeldingen en de inschrijftermijn is nog niet verstreken.

Participerende docenten; 2 CM docenten, 1 docent vanuit Faculty Management, 2 docenten van de Faculteit Internationale Communicatie en 1 docent van PBM/Hoge Hotelschool.

Samenwerking met UM verloopt goed, informatie wordt over en weer gedeeld. Niet alleen organisatorisch, maar ook vakinhoudelijk. Toetsen van de doorstroomminor zijn geaccordeerd door de UM.

Studentevaluatie (per deel van 15 erts) verloopt via IOWO, informatie nog niet beschikbaar. Docentevaluatie via course leader. Dit ook weer per deel; deel I eind mei, deel II begin juli. Programma-evaluatie UM, Lectoraat, CM en course leader volgt in juni.

Onderzoek

1. Primair dataverzamelingsonderzoek naar innovatief ondernemerschap in Limburg, georganiseerd en uitgevoerd door de kenniskring als geheel in samenwerking met Kamer van Koophandel Maastricht en onderzoeksbureau Flycatcher. Het onderzoek is financieel mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de Stichting Intent in Eindhoven. Aan dit onderzoek is gewerkt: heel 2008, doorlopend in 2009 en is geleid door Jimme Keizer. Het doel van het onderzoek was om zicht krijgen op de stand van het innovatief ondernemen in het MKB in Limburg en de aanzet te vormen tot een regelmatig terugkerend onderzoek dat de vorm van een monitor kan krijgen. Enkele resultaten van de eerste uitvoering van het onderzoek zijn gepresenteerd bij de start van het lectoraat op 6 juni 2008. Het belang van het gezamenlijk werken aan het onderzoek is dat de kenniskring gezamenlijk ervaring opdoet in het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. De resultaten zullen in 2009 verder worden geanalyseerd en gepubliceerd. Op basis daarvan zal een tweede onderzoek worden voorbereid.
2. Secundair onderzoek naar stand van zaken innovatief ondernemerschap in Limburg en Euregionale omgeving opgezet en uitgevoerd door de gehele kenniskring zonder financiële subsidies, onder leiding van Jimme Keizer. Aan dit project is door gehele kenniskring gewerkt in 2008, doorlopend in 2009. Doel is zicht te krijgen op de stand van zaken op het gebied van reeds voltooid en gepubliceerd onderzoek over innovatief ondernemen. Verwacht wordt dat het resultaat van deze analyse waardevol zal zijn voor voor verschillende beleidsinstanties in de Euregio.
3. Promotieprojecten van kenniskringleden.
Danielle Duisters heeft een 0.0. aanstelling gekregen aan de TU/e en werkt onder begeleiding van Prof. Geert Duijsters aan een promotieproject met als onderwerp: partnerselectie in strategische allianties. De afronding van dit project wordt verwacht in de loop van 2011.
4. Promotieonwikkelpromotieprojecten.
Twee leden van de kenniskring zijn begonnen met het maken van een eerste aanzet tot een mogelijk promotieproject: Rob Heine op het gebied van de 'verwachtingseconomie', en Matt Heckman op het gebied van risicomangement, meer specifiek over problemen ten aanzien van intellectueel eigendom. Afsproken is om in de loop van 2009 op basis van 'position papers' te bespreken of het realistische en haalbare ambities betreft.

Professionalisering

De professionaliseringsactiviteiten betroffen in 2008 allereerst de leden van de kenniskring via de gezamenlijke en afzonderlijke activiteiten.

Daarnaast werd adhoc via verschillende activiteiten bijgedragen aan verdere professionalisering van leden van de HsZ gemeenschap:

- college methodologie voor 70 studenten Financieel Management;
- college effectief afstuderen voor 20 studenten met begeleidende docent van Commercieel Management;
- 2 externe workshops risicomanagement voor accountants vanuit Financieel Management waaraan ook docenten FM deelnamen;
- workshop risicomanagement voor Audit & Control van HsZ;
- workshop risicomanagement voor expertisemanagers van HsZ;
- ondersteuning projectmanagement binnen HsZ voor de bouw van de Dobbelsteen in Sittard.

Overige activiteiten

1. Ontwikkeling en inrichting van het Ondernemershuis voor de Oostelijke Mijnstreek, geïnitieerd en bekostigd door de gemeente Sittard- Geleen.
Het gehele jaar 2008, doorlopend in 2009, is aan dit externe adviesproject bijgedragen. De bijdrage bestond uit het uitwerken en invullen van het concept voor het ondernemershuis. Verschillende notities werden gemaakt en presentaties gehouden voor betrokkenen en beoogde samenwerkingspartners. In dit project werd externe medewerking geleverd door Dr. Leon Frederix.
In het voorjaar van 2008 heeft een team van 6 HsZ-CM studenten een onderzoek uitgevoerd naar het draagvlak voor het ondernemershuis in de regio. Vanuit de kenniskring wordt het project uitgevoerd door Jimme Keizer en Tamara Mayer. Deze activiteit past in het doel om het lectoraat HsZ te verbinden met initiatieven op gebied van innovatief ondernemen in de regio en studenten te betrekken bij concreet ontwikkel- en onderzoekswerk.
2. Workshops en lezingen over innovatief ondernemen en risicomanagement werden verzorgd voor uiteenlopende fora: UMBS (risicomanagement), businessclubs van MKB-Limburg in Parkstad en Weert, Vaeshartelt-convenant-groep (innovatief ondernemerschap), Bedrijvendag in het Roda JC stadion en MKB-congres in het MECC.
3. Project voor Regionale Brandweer Oostelijke Mijnstreek: versterken innovatief vermogen van de organisatie. Uitgevoerd door Vivianne Theunissen.

Een aantal activiteiten werd ingebracht in het gesubsidieerde project Duurzame Kennisoverdracht naar het MKB.

Overleg kwam op gang met collega lectoraten Life-Sciences t.a.v. deelname aan het Chemmaterialsproject. Dit loopt door en zal verder worden geconcretiseerd in 2009.

Met betrekking tot het (mede)werven van extern gesubsidieerde projecten werd de basis gelegd voor indiening van:

- Interegproject voor Euregionale businessontwikkeling (samen met Kees van Aken Center for Entrepreneurship Zuyd),
- Raak-pro project (samen met Hans Koolmees van het lectoraat kennismanagement)
- Raakproject over bedrijfsopvolging-bedrijfsoverdracht (regie: Tamara Mayer lectoraat IORM)
- Verbetering van informatiekanaal Innoveerpunt.nl voor provincie Limburg (samen met Jean-Paul Urlings van KvK Limburg)

Of deze inspanningen succesvol zullen zijn wordt duidelijk in de loop van 2009.

Een organisatorische doelstelling bij de start van het lectoraat was: bijdragen aan de vormgeving van een vervolg op de activiteiten die in het kader van het Speerpuntprogramma

Ondernemerschap binnen HsZ op gang waren gebracht onder leiding van Ad Smits. Het lectoraat is gaan participeren in het Centre for Entrepreneurship Zuyd dat op 27 november 2008 tijdens het MKB-congres in het MECC is gelanceerd.

Een basis is gelegd voor samenwerking met de andere lectoraten die wat hun werkveld betreft betrokken zijn op het platform ERT. In 2009 wordt getracht deze samenwerking te consolideren in een gezamenlijk zwaartepunt.

3. *Kwaliteitszorg 2008.*

Een uitgewerkt kwaliteitszorgsysteem was in 2008 nog niet in functie. Dit zal in 2009 worden opgestart. Er zal een werkveldcommissie worden gevormd bestaande uit 2 academische en 2 professionele deskundigen die samen kunnen en willen fungeren als kritisch klankbord voor lopende en voorgenomen activiteiten. Een eerste bijeenkomst van deze groep wordt beoogd in september 2009.

4. *Internationale contacten*

Aangezien in 2008 de nadruk lag op het op gang brengen van activiteiten die kunnen leiden tot ook voor anderen interessante kennisproducten, is er nog geen sprake geweest van congresbezoek door leden van de kenniskring. Het is de bedoeling om dat in de komende jaren systematisch op te bouwen.

Reeds bestaande contacten van Jimme Keizer en Matt Heckman binnen de internationale gemeenschap werden 'onderhouden'. Dit leverde op dat collega's in verschillende landen in beginsel positief staan tegenover verdere samenwerking op het gebied van onderzoek. Het primaire dataverzamelingsonderzoek lijkt zich internationaal verbreed te kunnen worden.

5. *Ambities 2009-2013*

In de loop van 2009 is door de bij het platform ETR betrokken lectoren samen met Kees van Aken van het Center for Entrepreneurship Zuyd overlegd over een gezamenlijk zwaartepunt. Gehoopt wordt dat dit zwaartepunt zal worden overgenomen door de directeurs van de betrokken faculteiten. Gekozen werd voor het thema 'Toekomstgericht Ondernemen'. Het thema blijkt op verschillende manieren aanknopingspunten te bieden voor het ontwikkelen van activiteiten en projecten.

Onderwijs

1. Ondernemerscompetenties.

In het kader van de huidige economische situatie wordt veelvuldig gepleit voor scholing als middel om degenen die werkloos zijn of worden competenties te bieden die vereist worden op het moment dat de economie weer aantrekt. Dat is waar voor zover competenties worden aangeboden waar behoefte aan zal zijn. Daarvoor is nodig dat in kaart wordt gebracht welke competenties dat zijn, zodat een opleidingsaanbod daarop kan worden afgestemd. Vanwege de regionale positie en verantwoordelijkheid vanuit Hogeschool Zuyd ligt het voor de hand daarbij te kijken naar de competenties die ondernemers en hun medewerkers nodig zullen hebben in de 'clusters van kracht' die de provincie Limburg heeft gekozen in het kader van de provinciale versnellingsagenda. Aanpak: samen met andere lectoraten rond ETR in 2009 start maken met externe scan van wat deskundigen verwachten dat in de nabije toekomst van professionals verwacht zal worden en van wat op dit moment de competenties zijn. Vervolgens binnen HsZ beraad op gang brengen over de vraag wat de uitkomsten betekenen voor het onderwijsaanbod aan bestaande en aan mogelijk nieuwe doelgroepen.

2. **Afstudeerkwaliteit.**
Of studenten een ondernemende houding (entrepreneurship en of intrapreneurship) hebben ontwikkeld tijdens hun leerroute in HsZ moet blijken uit de kwaliteit van hun afstudeerwerk. In de loop van 2009 wordt via de afstudeercoördinatoren van de HsZ opleidingen in kaart gebracht hoe op dit moment de kwaliteit van het afstudeerwerk wordt ervaren (wat zijn de sterke en wat zijn de verbeterbare punten). Vervolgens op basis van de antwoorden worden workshops georganiseerd waarin het versterken van de afstudeerkwaliteit centraal staat. Het doel is tweeledig: entre- en intrapreneurship aanwijsbaar integreren in de afsluitende afstudeerprojecten, en afstudeerkwaliteit een opvallende kwaliteit van HsZ opleidingen laten worden bij accreditatieprocessen.

Onderzoek

1. **Innovatiemonitor.**
Innovatieprocessen in het MKB periodiek in kaart brengen zodat duidelijk wordt in hoeverre de innovatiekracht toeneemt in de gewenste clusters. De focus ligt om te beginnen in Limburg maar zal worden verbreed naar de Euregio. Indien het beoogde Interegg project wordt gehonoreerd biedt dit een kader om dergelijk onderzoek uit te voeren. Indien het project niet wordt gehonoreerd zullen andere kanalen worden gezocht om het onderzoek toch op gang te brengen
2. **Samenwerking met collega-lectoraten in het kader van het Center for Entrepreneurship Zuyd op gang brengen en uitbouwen.** Daarbij het thema "Toekomstgericht ondernemen centraal stellen.
3. **Eerste promovendi afleveren**

Externe middelen

1. **Tweede en derde geldstroommiddelen verwerven op basis waarvan de omvang van de kenniskring kan worden uitgebreid.** Bij de start van de kenniskring bleken veel meer docenten geïnteresseerd te zijn om mee te doen dan toen konden worden geplaatst.

Externe adviesprojecten

1. **Projecten op terrein van innovatie en risicomanagement opzetten en uitvoeren die aansluiten op kennis- en ondersteuningsbehoeften in de regio:.**

6. Belangrijkste doelen voor 2009: beoogde activiteiten en resultaten

- (1) **Resultaten publiceren van het gezamenlijke kenniskringonderzoeksprogramma.** Verdere analyse van data en schrijven van rapportage. En van hieruit voorbereiden van vervolgonderzoek met Euregionale onderzoekspartners en collega's aan onderzoeksinstituten elders.
- (2) **Zwaartepunt ontwikkelen voor lectoraat in samenwerking met Center for Entrepreneurship Zuyd, andere lectoren (Bloemer, Lekanne de Prez, Munsters):** gezamenlijk onderzoeksprogramma ontwikkelen
- (3) **Starten van twee nieuwe promotietrajecten van kenniskringleden: Heine en Heckman, en in de kenniskring opnemen van Hotterbeeks met promotieproject.**
- (4) **Deelname aan een externe projecten**

(5) Startpunt vinden voor project Afstudeerkwaliteit.

In het volgende schema worden de beoogde doelen samengevat:

Doelen	Beoogde resultaten	Beoogde realisatiedata
1. Onderzoeksresultaten publicaties	<ul style="list-style-type: none">- Rapport en artikel over primair onderzoek- Rapport over secundair onderzoek	01-10-09 15-10-09
2. Zwaartepunt ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none">- Geaccordeerd gemeenschappelijk plan voor zwaartepunt ETR- Uitwerking concept Toekomstgericht Ondernemen voor lectoraat IO&RM	15-07-09 15-08-09
3. Starten van promotietrajecten	Twee uitgewerkte voorstellen: <ul style="list-style-type: none">- Heine: aandachtseconomie- Heckman: intellectueel eigendom	15-08-09 15-08-09
4. Externe projecten	Uitgewerkte projectvoorstellen indienen voor deelname aan: <ul style="list-style-type: none">- Interreg: Assistentie zonder grenzen- Raak pro: sectoraal innoveren- Raak: bedrijfsoverdracht- Provincie Limburg: innovatieseminar- Chemmaterials	14-02-09 15-03-09 15-10-09 15-06-09 15-04-09
5. Afstudeerkwaliteit	Overleg met afstudeercoördinatoren Geaccepteerd plan voor workshops in tenminste 3 faculteiten	01-10-09 01-12-09
6. Vorming adviesraad	Ingestelde adviesraad	01-10-09
7. Leergang innovatief ondernemen	Start van 1 leergang	Eind '09
8. Acquireren adviesprojecten	1 adviesproject gestart	Eind '09

7. **Exploitatie 2008 en begroting 2009-2013**

Vorbereid samen met F-functionaris Miranda Prevoo en separaat ingestuurd.

Bijlage 1: publicaties in 2008

Keizer, J.A., Heckman, M., Heine, R., Theunissen-Gorissen, V. en Twardy-Duisters, D. (2008) *Inspiratie en transformatie: hoe MKB-ers innovatief ondernemen*, Heerlen: Hogeschool Zuyd, ISBN 978-90-808794-8-5.

Twardy-Duisters, D. (2008) *Alliance Best Practice Study into Partner Selection, Executive Summary*, Heerlen: Hogeschool Zuyd.

Heine, R. (2008) *De rol van manager, ondernemer*. In: Meulenberg-Brouwer et al., *Dialogo, Een theoretisch en praktisch perspectief op de beroepsrollen van de logopedist*, Den Haag: Boom.

Mayer, T.A. en Keizer, J.A. (2008) *Ondernemershuis Westelijke Mijnstreek – onderzoek naar het draagvlak onder ondernemers*, Sittard: Hogeschool Zuyd.

Theunissen-Gorissen, V. (2008). *Innovatie Regionale Brandweer Westelijke Mijnstreek*, Sittard: Hogeschool Zuyd.

Bijlage 2: samenstelling van de kenniskring 2008

Naam	Verbonden aan	FTE	Aandachtsgebied	Projecten	Externe samenwerking
Danielle Duisters	HsZ/Fac. Mgmnt	0.4	Strategische alliantievorming; statistische verwerking onderzoeksdata	Promotietraject en bijdrage aan primair onderzoek	TU/e en VU
Rob Heine	HsZ/PBM	0.2	Aandachts-economie en innovatiemanagement	Primair en secundair onderzoek en opzet eigen promotieproject	Businesspartners Zuyd
Tamara Mayer	HsZ/CM	0.2	Vormgeving van dienstverlening aan ondernemers	Projecten (ondernemershuis) en Raakproject bedrijfsopvolging	Gemeenten in Limburg, Vaeshartelt, Syntens
Matt Heckman	HsZ/Fin. Mgmnt	0.2	Intellectueel eigendom en externe relaties	Secundair onderzoek en opzet eigen promotieproject	Kennisinstellingen in Euregio en elders
Vivianne Theunissen	HsZ/FIC	0.2	Leren innoveren	Leergangen en modules innovatief ondernemerschap; praktijkproject bij regionale brandweer	Fontys, Syntens, TU/e, regionale brandweer